

xanthine	แซนทีน (Gr.xanthos-สีเหลือง) สารสีเหลืองมีในโตรเจนเป็นส่วนประกอบ พบในกล้ามเนื้อ ตับ ม้าม ตับอ่อน และอวัยวะอื่น และในปัสสาวะด้วย เกิดจากกระบวนการเมแทบอลิซึมของโปรตีนในนิวเคลียส
xanthophore	แซนโทเฟอร์ melanophore ที่มีสารสีเหลือง
x-A ratio	เอกซ์-เอ เรโซ อัตราส่วน โครโมโซมเพศ ต่อ ออโทโซม
x-chromosome	เอกซ์-โครโมโซม เซกซ์โครโมโซมชนิดหนึ่ง นิยมใช้เรียกโครโมโซมเพศของคน ถ้ามี XX เป็นเพศหญิง ถ้ามี XY เป็นเพศชาย
xenic	เซนิค เป็นของ หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตอื่น comp: asenic
xeno-	เซโน- (Gr.xenos-ผู้มาเยือน) คำที่ใช้สมกับคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า แปรกปลอมมาจากที่อื่น
xenobiotic	เซโนไบโอติก วัสดุแปลกปลอมต่อสิ่งมีชีวิตเช่น สารฆ่าแมลงหรือศัตรูพืช
xenodiagnosis	เซโนไดแอกโนซิส การวินิจฉัยโรคทางอ้อม โดยอาศัยพาหะนำโรคนั้น เช่น การวินิจฉัยว่าผู้ใดมีเชื้อ <i>Trypanosoma cruzi</i> ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคไข้หลับและตรวจพบได้ยากในเลือดผู้ป่วย ก็ให้แมลงพาหะ (<i>Triatoma</i>) ที่ไม่มีการติดเชื้อ (เลี้ยงไว้ในห้องปฏิบัติการ) มากัดผู้ป่วย ซึ่งคาดว่าจะ เป็นโรคไข้หลับ แล้วเลี้ยงแมลงต่อไปจนถึงระยะฟักตัวเพิ่มจำนวนของเชื้อโรค ถ้าตรวจพบเชื้อในระบบทางเดินอาหารของแมลง แสดงว่าผู้นั้นป่วยด้วยโรคไข้หลับ
xenology	เซโนโลยี (Gr.xenos + ผู้มาเยือน + logos-ศึกษา) วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโฮสต์และปรสิต
xeric	เซरिक เกี่ยวข้องกับที่แห้งแล้งหรือสภาวะแห้งแล้ง comp: hydric
xeribole	เซริโอบอเล พืชที่มีการแพร่กระจายเมล็ดต่อเมื่อเกิดความแห้งจนทำให้ผลแตกออก เช่น ต้อยตั้ง
xerochastic	เซโรแคสติก เกี่ยวข้องกับพืชซึ่งเมล็ด หรือสปอร์จะกระจายออกไปเป็นผลเนื่องมาจากความแห้งแล้ง ทำให้ผล หรืออับสปอร์แตกออก
xero-	เซโร- (Gr.xeros-แห้ง) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่าแห้ง หรือกันดาร
xerocheilia	เซโรเคเวีย (Gr.xeros-แห้ง + cheilos-ริมฝีปาก) ริมฝีปากแห้ง
xeroderma	เซโรเดอร์มา (Gr.xeros-แห้ง + derma-หนัง) ผิวหนังแห้ง และมักจะแห้งด้วย หรือผิวหนังหายากบ้าน

- xerophilous** เซโรฟิลัส (Gr.xeros-แห้ง + philein-ชอบ) ชอบความแห้งแล้ง หมายถึงพืชที่ปรับตัวเข้ากับถิ่นที่อยู่อาศัยแห้งแล้งได้ เช่น พืชทะเลทราย
- xerophthalmia** เซรอฟทัลเมีย (Gr.xeros-แห้ง + ophthalmos-ตา) เชื้อหุ้มตาแห้งและมีการสะสมสารเคราทิน ตามด้วยเชื้อหุ้มตาอักเสบเรื้อรัง เป็นผลเนื่องมาจากได้รับวิตามินเอไม่เพียงพอ
- xerophyte** เซโรไฟท์ (Gr.xeros-แห้ง + phyton-พืช) พืชทะเลทราย หรือพืชที่ปรับตัวขึ้นได้ในที่มีปริมาณน้ำจำกัด เช่น cactus, sagebrush
- xerosere** เซโรเซียร์ (Gr.xeros-แห้ง + L.series- สืบทอด เปลี่ยนแปลงแทนที่) การเปลี่ยนแปลงแทนที่ของพืชในระบบนิเวศแห้งแล้ง หรือทะเลทราย
- xiphi-, xipho-** ซิฟิ- ซิโฟ- (Gr.xiphos-ดาบ) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า เกี่ยวข้องกับกระดูก xiphoid cartilage
- xiphiplastron** ซิฟิพลาสตรอน (Gr.xiphos-ดาบ + Fr.plastron- แผ่นอก) แผ่นกระดูกเป็นคู่ อยู่ต่อจากกระดูกอกไปทางด้านหลัง พบในพวกเต่า
- xiphisternum** ซิฟิสเทอร์นัม (Gr.xiphos-ดาบ + L.sternum-อก) มวลที่อยู่ถัดไปทางด้านหลังของกระดูกอก พบในสัตว์มีกระดูกสันหลังส่วนมาก ในคนคือ xiphoid process
- xiphocostal** ซิโฟคอสทัล (Gr.xiphos-ดาบ + L.costa-ซี่โครง) เกี่ยวข้องกับกระดูกอ่อน xiphoid และซี่โครง
xiphocostal ligament เอ็นยึดกระดูกอ่อนซิฟอยด์กับกระดูกซี่โครง
- xiphodynia** ซิโฟดิเนีย (Gr.xiphos-ดาบ + odyne-เจ็บปวด) ความเจ็บปวดที่กระดูกอกส่วนล่าง คือ xiphoid cartilage(process)
- xiphoid** ซิฟอยด์ (Gr.xiphos-ดาบ + eidos-คล้ายคลึง รูปร่าง) รูปร่างดาบ syn: ensiform
xiphoid process ส่วนล่างของกระดูกอก เป็นกระดูกอ่อนรูปร่างคล้ายดาบยื่นออกไปทางด้านล่างจากกระดูกอก โดยมีกระดูกค้ำจุนอยู่ด้วย ไม่มีกระดูกซี่โครงส่วนใดมาต่อ แต่มีกล้ามเนื้อท้องหลายมัดมาต่อ เมื่ออายุมากขึ้นจะแข็งเป็นกระดูก
- xiphosuran** ซิฟอซูราน สัตว์ขาปล้องในอันดับ Xiphosura ของชั้น Merostomata ได้แก่ พวกแมงดาทะเล

x-organ	เอกซ์-ออร์แกน 1. โครงสร้างสารคัดหลั่งของระบบประสาทในก้าน ตาของสัตว์พวกกุ้งบางชนิด ทำหน้าที่ผลิตฮอร์โมนเกี่ยวข้องกับกลุ คราม การเจริญของอวัยวะสืบพันธุ์ และกระบวนการเมแทบอลิซึม 2. โครงสร้างคล้ายอยู่ในสัตว์พวก gastrotrich ซึ่งทำหน้าที่เป็นทาง ผ่านของไข่ออกสู่ภายนอก
x-ray	เอกซ์-เรย์ 1. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าพลังงานสูง ช่วงคลื่นอยู่ระหว่าง .05 - 100 แองสตรอม สามารถทะลุผ่านวัตถุแข็งได้และให้ปฏิกิริยา กับฟิล์มถ่ายภาพเช่นเดียวกับแสงปกติ ใช้ประโยชน์ทางด้านวัสดุศาสตร์ และการแพทย์ทั้งทางด้านการรักษาและวินิจฉัยโรค syn: Roentgen ray 2. ฟิล์มเอกซ์เรย์
xylan	ไซแลน พอลิแซ็กคาไรด์ชนิดหนึ่ง ละลายน้ำได้ พบในผนังเซลล์ของ สาหร่ายบางชนิดและในเนื้อไม้
xylene	ไซลีน ของเหลวไม่มีสี ติดไฟได้ มี 3 isomer สกัดมาจากน้ำมัน ถ่านหิน ใช้ประโยชน์ทางเคมีและไมโครเทคนิค คือ เป็นตัวทำละลาย และทำให้ใส syn: xylol
xylophagous	ไซลคเฟกัส ทำลายไม้ หมายถึงสิ่งมีชีวิตที่กินเนื้อไม้เป็นอาหาร เช่น แมลงพวกปลวก หอยบางชนิด (เช่น เพรียงเจาะไม้สกุล <i>Toredo</i>) และ ฟังไจ
xylophilous	ไซลอฟิลัส ชอบไม้ หมายถึงสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในต้นไม้ หรือบนต้นไม้
xylose	ไซโลส $C_5H_{10}O_5$ น้ำตาลเพนโทสที่ได้จากเนื้อไม้ syn: wood sugar
xylotomous	ไซลทอมัส มีความสามารถตัด หรือเจาะเข้าไปในเนื้อไม้ เช่น บีเวอร์ และตัวอ่อนของแมลงหลายชนิด
x-zone	เอกซ์-โซน บริเวณรอยต่อระหว่างส่วนนอกและส่วนในของต่อมหมวก ไต ปรากฏชัดในขณะยังเป็นทารกในครรภ์